

Gedragsprotocol

Onderdeel van het Veiligheidsplan

2025-2026

Inhoud

Gedragprotocol	1
Inleiding	3
1. Proactief handelen	4
1.1 Schoolregels/routines	4
1.2 Methode Kwink	4
1.3 Groepsvorming	4
2. Reactief handelen	6
2.1 Ongewenst/grensoverschrijdend gedrag	6
2.2 De maatregelenladder	6
2.3 Wanneer er meerdere partijen betrokken zijn bij grensoverschrijdend gedrag	7
Algemene richtlijnen voor de leerkracht.....	8
2.4 Maatregelenladder groep 1-2	9
2.5 Maatregelenladder groep 3-8	10
2.6 Nablijven	11
2.7 Registreren	11
2.7 Bij herhaald grensoverschrijdend gedrag Bij herhaald grensoverschrijdend gedrag groep 1-8	13
2.8 De herstelopdracht	13
Bijlage 1 formulier grensoverschrijdend gedrag	14

Inleiding

Op basisschool De Driehoek streven wij naar een veilig klimaat in de klas en in de school, waarin betrokkenheid en verantwoordelijkheid van leerling en leerkracht in samenwerking met de ouders/verzorgers de pijlers zijn om dit veilige klimaat te realiseren.

Als school gaan we ervan uit dat alle leerlingen het gewenste gedrag kunnen laten zien. Voor sommigen zal het laten zien van dit gewenste gedrag meer aandacht vragen en is het harder werken om dit voor elkaar te krijgen. Dit gedragsprotocol zorgt voor duidelijke kaders en regelgeving, waaraan iedereen zich dient te houden. Dit biedt veiligheid, maar creëert ook een rustig leerklimaat. De wijze waarop leerkrachten met leerlingen omgaan, hoe leerlingen onderling met elkaar omgaan, bepalen mede de cultuur, sfeer en gevoel van veiligheid op school. Ondanks de duidelijke kaders moet er ruimte zijn voor maatwerk.

Op De Driehoek draagt het volledige team zorg voor een veilige leef- en leeromgeving. Ons handelen is er allereerst op gericht om gewenst gedrag te stimuleren, aan te leren en te bevorderen, dit noemen we proactief handelen. We gaan ervan uit dat ouders/verzorgers dit eveneens doen. Op school doen we dat gedurende onze omgang met kinderen in de groepen, op het speelplein, maar ook heel bewust tijdens activiteiten in het kader van sociaal-emotioneel leren.

Dit protocol is een bijlage van het veiligheidsplan. In het veiligheidsplan staat onder andere ook omschreven welk gedrag wij van onze collega's en ouders verwachten.

1. Proactief handelen

Proactief handelen betekent dat je niet afwacht tot zich een probleem of situatie voordoet, maar dat je vooruitdenkt, mogelijke kansen of obstakels inschat en daar alvast actie op onderneemt. Het draait om initiatief nemen, verantwoordelijkheid dragen en bewust keuzes maken in plaats van alleen te reageren op wat er gebeurt.

In dit hoofdstuk beschrijven wij wat wij als school inzetten voor het proactief handelen.

1.1 Schoolregels/routines

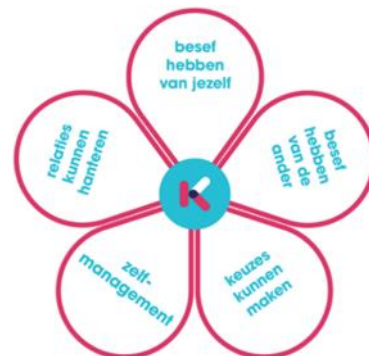
Binnen onze school gelden schoolbrede regels én aanvullende klassenregels waar alle leerlingen zich aan dienen te houden. Naast deze regels maken wij gebruik van schoolbrede routines om gewenst gedrag te stimuleren en te ondersteunen.

Een voorbeeld hiervan is de routine om bij het naar binnen- of buiten gaan van de groep in een vaste, stille rij te staan. Het consequent toepassen van routines draagt bij aan een voorspelbaar en positief leerklimaat, waarin leerlingen weten wat er van hen wordt verwacht.

1.2 Methode Kwink

Op De Driehoek wordt in de groepen 1 tot en met 8 gewerkt met de methode Kwink. De methode wordt proactief ingezet en heeft als doel om van de klas een positieve groep te maken en om verstorend gedrag in de klas (en daarom heen) te voorkomen. Om dit doel te bereiken wordt tijdens de lessen gewerkt aan de vijf competenties van sociaal-emotioneel leren.

In deze methode wordt ook veel aandacht besteed aan negatief (pest)gedrag. Kwink gaat uit van het verantwoordelijkheidsgevoel van de groep om pesten tegen te gaan. Doordat de kinderen hier al vanaf de onderbouw tijdens de lessen mee oefenen, leren de kinderen om elkaar op een positieve manier aan te spreken op hun gedrag. Het aanleren van positief gedrag voorkomt in veel gevallen onrust en negatief (pest)gedrag achteraf.

1.3 Groepsvorming

Aan het begin van het schooljaar is een klas nog niet gelijk een groep. Voordat een klas een groep wordt, vinden er verschillende fasen van groepsvorming plaats. In de eerste schoolweek staat het kennismaken centraal en het vaststellen van de normen en waarden binnen de groep. Een belangrijk onderdeel hiervan is het met elkaar bepalen van de groepsregels en afspraken.

Vanaf de eerste schoolweek tot aan de herfstvakantie ontdekken de kinderen hoe de groep is en welke rol zij binnen de groep hebben. Deze belangrijke weken worden de ‘Gouden weken’

genoemd. De lessen vanuit de methode 'Kwink' sluiten aan bij de fases van groepsvorming. Tijdens de eerste periode wordt daarom vooral gewerkt aan het creëren van een veilige groep.

Vanaf de herfstvakantie zou de groep een positieve groep moeten zijn. De onderlinge verhoudingen zijn in balans, de rollen staan vast en er is sprake van rust. Indien nodig kunnen er nog groepsgerichte interventies worden ingezet.

2. Reactief handelen

Naast het proactief handelen met regels en routines is het soms nodig om reactief te handelen wanneer ongewenst gedrag zich voordoet. Reactief handelen betekent dat we direct en op een consequente manier reageren op dit gedrag van leerlingen. Dit doen we volgens de afspraken die in dit gedragsprotocol zijn vastgelegd.

Op deze manier zorgen we ervoor dat ongewenst/grensoverschrijdend gedrag wordt begrensd, terwijl leerlingen tegelijkertijd de kans krijgen om te leren van hun fouten en zich positief verder te ontwikkelen. De leerlingen krijgen de mogelijkheid om met een schone lei te beginnen.

2.1 Ongewenst/grensoverschrijdend gedrag

Zoals eerder aangegeven leren wij onze leerlingen het gewenste gedrag aan door proactief te handelen. Toch kan het gebeuren dat een leerling ongewenst gedrag laat zien. Dit kan verschillende vormen aannemen en in verschillende contexten plaatsvinden. Pesten is ongewenst gedrag en noemen wij bij herhaling grensoverschrijdend gedrag.

Wij maken onderscheid tussen ongewenst gedrag en grensoverschrijdend gedrag. Zie tabel 1

	Ongewenst gedrag	Grensoverschrijdend gedrag
Duur	De problemen zijn er sinds kort.	De problemen spelen al langere tijd.
Frequentie	De problemen doen zich niet al te vaak voor. Er zit geen continuïteit in het vertonen van het gedrag. Toch is het gedrag storend.	Er is een aanhoudende reeks van storende gedragsuitingen.
Intensiteit	De intensiteit van de problemen is over het algemeen laag. Een enkele keer is er sprake van escalatie van het gedrag.	De problemen zijn intens en gaan gepaard met veel emotie bij het kind en de omgeving.
Situatie	Het probleemgedrag wordt meestal in één situatie getoond (bijvoorbeeld tijdens het buitenspelen, op de gang, tijdens lezen).	De problemen komen in meerdere situaties voor.
Stapelings	Het probleemgedrag is beperkt in omvang.	Er is sprake van stapeling van ongewenst gedrag.
Gevolgen	De hinder is voor het kind en/of omgeving beperkt.	De hinder is voor de omgeving groot. Het kind kan zelf ook onder het gedrag lijden. De veiligheid van de leerling en/of zijn omgeving kan in het geding zijn.

Tabel 1 Ongewenst/grensoverschrijdend gedrag

Bij zowel ongewenst als grensoverschrijdend gedrag passen wij de maatregelenladder toe.

2.2 De maatregelenladder

Om consequent en eerlijk te reageren op ongewenst gedrag maken wij gebruik van een maatregelenladder. Op de Driehoek gebruiken wij twee maatregelenladders, één voor groep 1-2 en één voor groep 3 t/m 8.

Deze ladder geeft stapsgewijs aan welke reactie volgt wanneer een leerling zich niet aan de afspraken houdt. Zo weten zowel leerlingen als leerkrachten welke consequenties verbonden zijn aan bepaald gedrag.

De maatregelenladder heeft als doel:

- **Duidelijkheid en voorspelbaarheid:** leerlingen weten wat er van hen verwacht wordt en welke gevolgen er zijn als zij zich niet aan de regels houden.
- **Gelijke behandeling:** iedere leerling krijgt dezelfde kansen en dezelfde consequenties.
- **Herstelgericht werken:** de nadruk ligt op het leren van gedrag en het herstellen van de relatie, niet op het straffen.

De ladder start altijd met een lichte, corrigerende reactie (bijvoorbeeld een waarschuwing of herinnering) en kan, indien nodig, stapsgewijs oplopen naar zwaardere maatregelen. De maatregel is altijd passend bij het gedrag en wordt rustig en consequent toegepast. In een aanleerfase van een nieuwe routine gaan wij soepeler om met de maatregelenladder.

Door de maatregelenladder schoolbreed te hanteren, creëren we een veilig en voorspelbaar klimaat waarin leerlingen zich optimaal kunnen ontwikkelen.

Naar aanleiding van de mate van het grensoverschrijdend gedrag kunnen stappen in de maatregelenladder overgeslagen worden. Het is tevens mogelijk in geval van zwaar/excessief grensoverschrijdend gedrag om het protocol schorsen en verwijderen in te zetten. De directie besluit hierover en gebeurt volgens het protocol Schorsing en verwijdering PO. www.obs-de-driehoek.nl

In principe hanteren wij de maatregelladder schoolbreed en uniform, maar is sommige gevallen kan er sprake zijn van maatwerk.

2.3 Wanneer er meerdere partijen betrokken zijn bij grensoverschrijdend gedrag

Soms is er bij grensoverschrijdend gedrag meer dan één leerling betrokken. Een andere leerling kan door het grensoverschrijdend gedrag geraakt worden of schade ondervinden. Bijvoorbeeld in het geval van pesten of fysieke conflicten. In dat geval is het belangrijk dat we als team zorgvuldig en rustig handelen:

1. Allereerst grijpt de leerkracht direct in als er pest- en/of fysiekgedrag plaatsvindt. De situatie wordt rustig gestopt en iedereen wordt veiliggesteld.
2. Alle betrokkenen worden gehoord, de maatregelenladder wordt ingezet waar nodig.
3. De leerkracht heeft ook aandacht voor de leerling die iets is overkomen. In overleg met de intern begeleider (en ouders) kan deze aandacht opgeschaald worden indien nodig.
4. De ouders van alle betrokken leerlingen (naar inzicht van de leerkracht) worden diezelfde dag op de hoogte gebracht door de leerkracht (of schoolleiding/intern begeleider indien anders afgesproken)
5. Notitie over contact met ouders en eventuele afspraken worden in ParnasSys genoteerd.

We vragen ouders om:

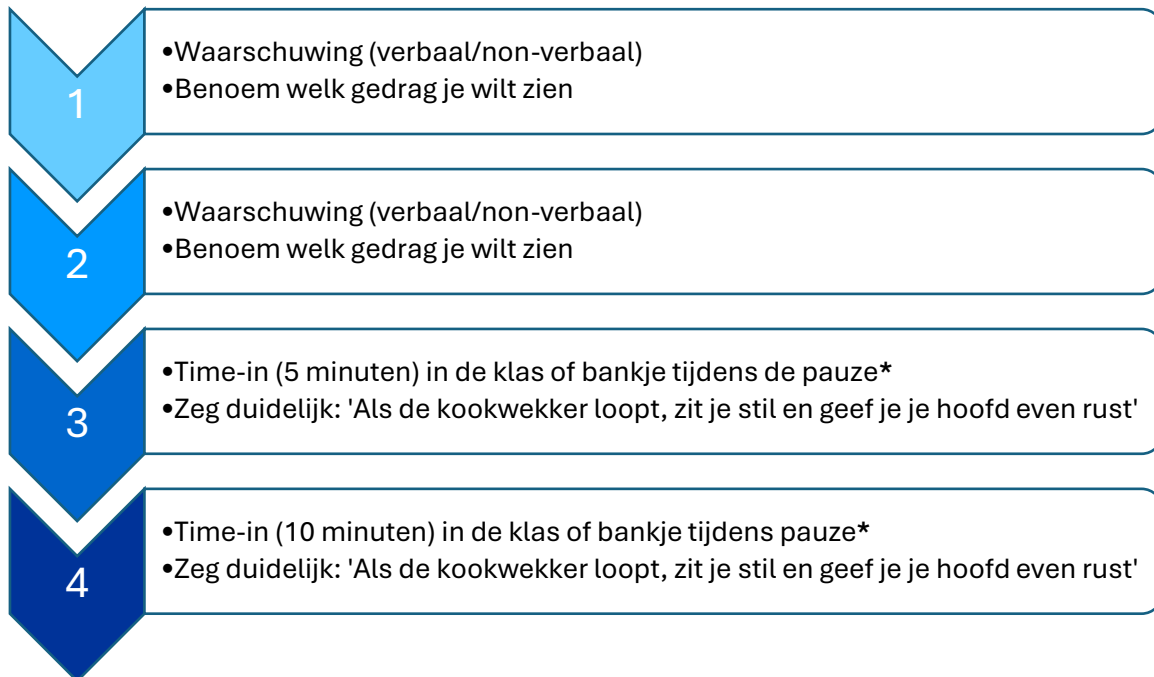
- pesten altijd te melden bij de leerkracht;
- thuis te praten over respectvol gedrag;
- samen te werken met school aan een oplossing.

Algemene richtlijnen voor de leerkracht

- Zorg dat leerlingen elke les weten wat er van hen wordt verwacht en geef ze de kans dit gedrag te oefenen. Benoem aan het begin van de les de gedragsverwachtingen, geef eerst complimenten bij gewenst gedrag en corrigeer pas (met behulp van de maatregelenladder) als dit niet werkt.
- Reageer altijd kalm, duidelijk en consequent – zowel bij complimenten als bij het geven van een consequentie. Zo ervaren leerlingen je als eerlijk en rechtvaardig. Laat je eigen emoties erbuiten. Vermijd bijvoorbeeld: *'Ik vind het heel vervelend dat je weer scheef op je stoel zit'*.
- Bij ongewenst gedrag (trede 1 t/m 4) mag de leerling de volgende dag met een schone lei beginnen. Benadruk dat de leerling morgen met een schone lei begint. Let op: bij herhaaldelijk gedrag dat past bij trede 3 en 4 is er sprake van aanhoudend storend gedrag. Dit noemen we dan grensoverschrijdend gedrag waardoor trede 5 van toepassing is.
- Zorg er bij grensoverschrijdend gedrag (trede 5 en 6) voor dat zowel de leerkracht als de leerling reflecteren op het gedrag en de mogelijke alternatieven voor morgen. Ons uitgangspunt is het bevorderen van het gewenste gedrag, dus benadruk dat je verwacht dat het gedrag positief verandert en dat er nog een kans geboden wordt.
- Neem signalen van pestgedrag altijd serieus!
- Als team ondersteunen we elkaar in het toepassen en onderhouden van deze gedragsaanpak, en geven we feedback om samen te blijven verbeteren.

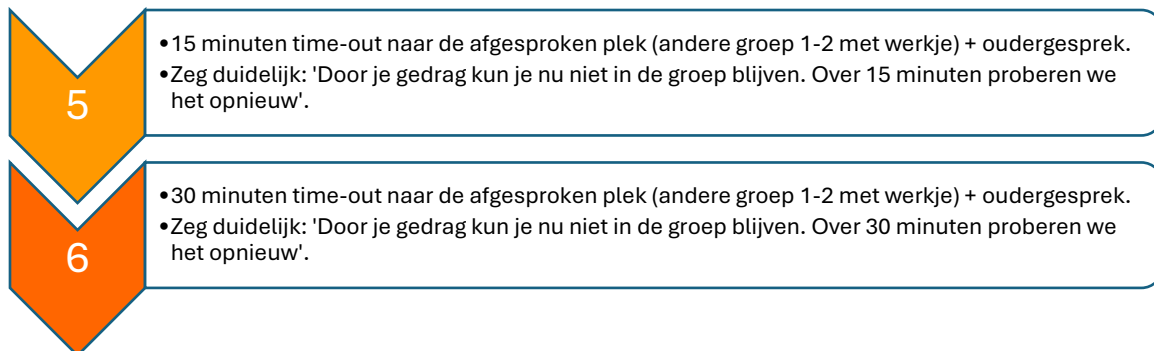
2.4 Maatregelenladder groep 1-2

Ongewenst gedrag

***Als dit meer dan twee keer per week voorkomt, worden ouders telefonisch geïnformeerd door de leerkracht.**

Grensoverschrijdend gedrag

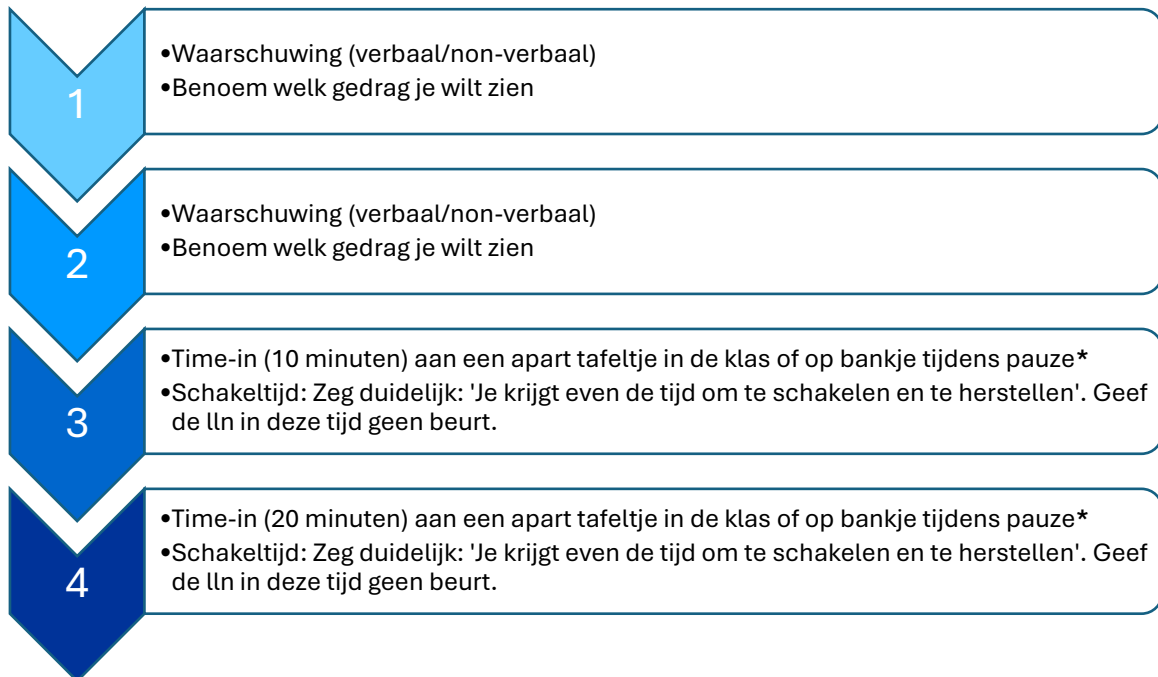

Voor sommige leerlingen wordt maatwerk geleverd. Wanneer een leerling bij een time-out in een andere klas nog steeds storend gedrag vertoont, wordt er een collega zonder groep ingeschakeld. De leerling gaat dan aan het werk onder toezicht van deze collega buiten de klas.

De onderwijsteams maken zelf een verdeling van de time-in en time-out plaatsen.

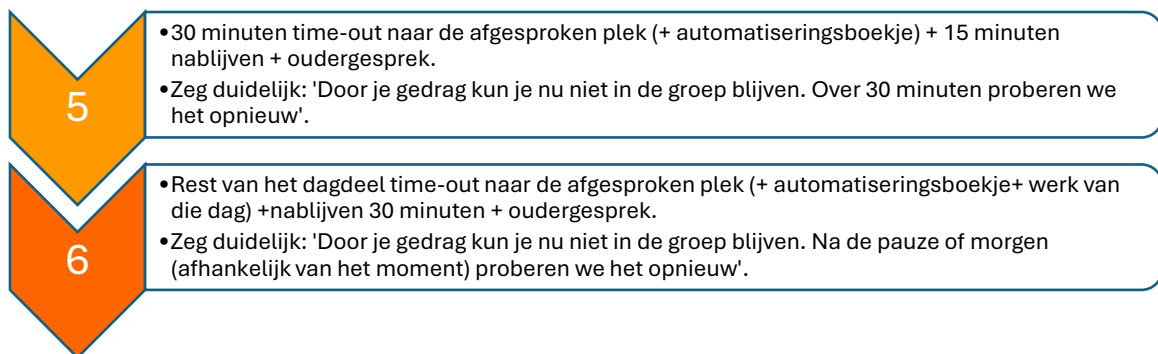
2.5 Maatregelenladder groep 3-8

Ongewenst gedrag

***Als dit meer dan twee keer per week voorkomt, worden ouders telefonisch geïnformeerd door de leerkracht.**

Grensoverschrijdend gedrag

Voor sommige leerlingen wordt maatwerk geleverd. Wanneer een leerling bij een time-out in een andere klas nog steeds storend gedrag vertoont, wordt er een collega zonder groep ingeschakeld. De leerling gaat dan aan het werk onder toezicht van deze collega.

De leerkracht of conciërge belt onder schooltijd ouders op om te laten weten dat hun kind die dag moet nablijven. Het oudergesprek vindt in principe, bij voorkeur fysiek, op dezelfde dag plaats (wanneer de leerling wordt opgehaald). Wanneer dit niet mogelijk is, neemt de leerkracht telefonisch contact op met ouders en wordt er een kopie van het formulier 'Grensoverschrijdend gedrag' meegegeven aan de leerling zodat ouders het kunnen ondertekenen.

De onderwijsteams maken zelf een verdeling van de time-in en -out plaatsen.

2.6 Nablijven

Ouders moeten altijd op de hoogte gebracht worden dat hun zoon/dochter moet nablijven. Nablijven is geen vrijblijvendheid en er moet enige mate van ongemak ervaren worden door de leerling. Het gaat niet om de zwaarte, maar om consequente uitvoering.

Tijdens het nablijven vult de leerling het formulier grensoverschrijdend gedrag in (samen met de leerkracht), vindt het drempelgesprek plaats met de leerkracht en kan de eventuele overgebleven tijd gebruikt worden voor het werken in een automatiseringsboekje of ander passend werk. Het invullen van het formulier en het drempelgesprek zien wij als de herstelopdracht.

De afgesproken nablijftijd (volgens de maatregelenladder) wordt volledig ingezet.

2.7 Registreren

Om goed in beeld te krijgen of er sprake is van aanhoudend ongewenst gedrag, is het belangrijk om de time-in momenten die een leerling nodig heeft gehad in de klassenmap te noteren.

Situatie	Actie	Wie start actie op?
Nablijven	Ouders op de hoogte stellen	Leerkracht vraagt conciërge of OA te bellen
Meer dan 2x per week een Time-in (trede 3 en 4)	Noteren in ParnasSys Contact met ouders	Leerkracht
Time-out (trede 5-6)	Noteren in ParnasSys Gesprek met ouders Getekend Grensoverschrijdend gedrag-formulier inscannen en als bestand in ParnasSys hangen in leerlingdossier. Het formulier wordt niet ingevuld door kleuters.	Leerkracht
Na 3x Time-out (trede 5-6) tussen vakanties	Noteren in ParnasSys Gesprek met ouders én IB	Leerkracht
Zwaar/excessief grensoverschrijdend gedrag	Directie inlichten/overleggen Noteren in ParnasSys Gesprek met ouders	Leerkracht, directie neemt indien nodig het proces over.
Leerling is slachtoffer van pestgedrag of ander grensoverschrijdend gedrag	Ouders op de hoogte brengen, voorval, acties en evt. afspraken noteren in ParnasSys	Leerkracht

Wanneer een leerling tijdens de gym of onder toezicht van een andere leerkracht/medewerker een Time-in (of Time-out) nodig had, wordt dit met de groepleerkracht gedeeld. Samen wordt er overlegd wie welke taak oppakt uit het bovenstaande schema.

2.7 Bij herhaald grensoverschrijdend gedrag

Bij herhaald grensoverschrijdend gedrag groep 1-8

Na 3 keer trede 5 en/of 6 binnen één periode (dus tussen vakanties):

1. Gesprek met ouders, leerkracht en IB
 - Wat gaat er mis?
 - Wat heeft de leerling nodig?
 - Maak een plan van aanpak (Intern begeleider helpt bij het opstellen)
2. Evaluatie na 2–3 weken
 - Hoe gaat het?
 - Plan van aanpak bijstellen indien nodig
3. Duur van het plan van aanpak: ± 10 schoolweken
 - Als gedrag zich blijft herhalen → inbreng in SOT (schoolondersteuningsteam)

2.8 De herstelopdracht

Als de leerling trede 5 of 6 heeft bereikt en moet nablijven, wordt tijdens het nablijven de herstelopdracht uitgevoerd. Dit houdt het invullen van het formulier Grensoverschrijdend gedrag in én het voeren van een drempelgesprek met de leerkracht (of een andere leerkracht/ondersteuner uit het onderwijsteam).

In de groepen 3 en 4 vult de leerkracht samen met de leerling het formulier in. In de groepen 5 t/m 8 vult de leerling zelf het formulier.

Het drempelgesprek

Het formulier grensoverschrijdend gedrag wordt besproken tijdens het drempelgesprek. Tijdens dit gesprek maak je duidelijk dat de leerling **morgen een nieuwe kans** krijgt. We erkennen het verleden, maar kijken vooruit naar de toekomst.

Het drempelgesprek bevat de volgende elementen:

- Vraag naar eventuele (bijzondere) omstandigheden
- Bespreek het formulier
- Benoem wat het effect van het gedrag is voor de leerling zelf. Herinner aan wat er gebeurt bij herhaling
- Positieve boodschap: "Jouw gedrag doet ertoe – ik geloof dat jij dit kunt."

Afronding: "Vanaf morgen ga jij... [herhaal de afspraak]"

Bijlage 1 formulier grensoverschrijdend gedrag

Formulier - grensoverschrijdend gedrag (maatregelenladder trede 5 en 6)

Naam	
Groep	
Datum	
Dit formulier wordt voor de eerste – tweede – derde keer ingevuld (omcirkel wat van toepassing is)	
Ingevuld met	
Wat heb je gedaan waardoor je hier zit?	
Waardoor ging het fout?	
Hoe zou je het de volgende keer beter kunnen doen?	
Wat ga je vanaf nu anders doen?	

